

בעל מידות
וישר לבב

עם מותו של אברהם קסטנבוים ז"ל
נסתלק מאתנו לא בלבד איש צדיק
ועיל הרב פעלים, אלא אדם בעל מידות
צנוע וישר לבב, שאין רבים כמותו.
שחר לדות אכזר את היום, בו
תובא הילול אברהם על ידי דורו.
ברלה קסטנבוים לבית הכנסת של אבי
ד"ר האימון ר' מרדכי פייק, כדי לצרפו
אל הוג הבחורים לומדי תורה. שני
היו נשואות אליו מאז ראיתו כעט
יום יום וקנייתו לי לידו. ונרמי את
באי בית הכנסת, צעירים כבוגרים,
שהיו מקיפים אותו בשאלות בחשבים,
או בחיות מסובכות, והוא היה פתוח
בקלות מפליאה. אף בהתעורר שארית
ובעיות שונות במידת פני אל קסטנבוים
והוא תמיד והבחיור כל מקום יכל
ענין שהתקשו בו, להתפעלותם ולשמי
חתם של הקהל.

ועוד תכונה אחת נחרתה עמוק ב-

זכרונו:
בבית הכנסת שלנו היו מתחזקות
אספות ציוניות, אשר הוחרמו על ידי
הסידים רבים בשכיר. באחת האספות
הללו נכחו גם אנשי בני הכנסת אשר
היו נכבדי העיר, והנה נקרא העיר
מסגוריים אל שולחן העשיית ילם
ערכות הפרוטוקול של האספה, והוא
אז טרם הגיע לגיל של בר מצווה.
עם היותו חנוך יראת שמים ונפשי
על קלה חמורה, היה הרבה בראות
ספרים חיצוניים, ואף על פי כן לא
היו אף הקנאים שבעיר הובשים עליו
בנין רעה. הוא נחשב בעיניהם כמתחנן
גדל השפעות זרות, שיסודות אמונתו
איתנים ואין היא עלול להתחלל.
אזכרה — אמרו — יקרא וירבה הכי
מה גם בספרים חיצוניים, וידע מה
להשיב לאפקורס.

שנים מספר לאחר מכן עזב קסטנבוים
אף הלימודים ונכנס לעבוד בבית הר
מלאכה של אביו, אשר עסק בעשיית
מזונות. היה עליו להטות שכם ול
שאת בעול פרנסת המשפחה. גם כאן
במלאכה, הצטיין והפליא לעשות. הוא
הוציא מתחת ידו תוצרת מושלמת כי
הכלת השלימות, כי מלבד היותו בעל
מחן ושלל חריף, היה מחונן גם ביום
זרמות שהיו מסוגלות ליעור דברים
גלאים. תכונה מכויסת זו היתה עבר
על דומה, מורשת אבית, שהיו בולם
תלמידי חכמים מובהקים, חסידים ר'
יראי שמים, ובעלי מלאכה משטינים.
בשנים הבאות נפרדו ורלטו יקסטר
ביום ועלם מאפק. אך עם פרוץ מל'
המת העולם הראשונה עבר לינה, ביד
דת אוטוריטה, ובבוקר אחד הופיע אצ'
לנו ובדשף לנו שהוא מתכוון לעלות
לארץ ישראל. ביהר עם אחי ר' אבי
עזר, יבול לחיים ארוכים, יסד קואר'
פרטים לבחינת ספרים, כהכנה לעליה,
וכך נשאר צמוד למשפחתנו על לעי
ליתם ארצה בשנת 1921.

לפני כמה שנים כשבא מעם לכרתי
בדירתו, מצא אצלי נגר שעסק בהתקנת
שולחן עבודה. אחרי גמר המלאכה ברק
הוא את השולחן ולא שב רצון חבר
צוץ הבחינה. בלי להרהר הרבה חסר
אף מעילו, השליל את שיוולו וכך
ביר שעות ספורות הוציא מתחת ידו
שולחן מושלם בתכלית השלימות. הוא
נהנה או מן המצנע, כאדם שטיסיו
בענין רוח המתענע על עבודת כפיים
ובשני נודמנה לידו שש עליה כמיוא
שלל רב.

אברהם קסטנבוים ז"ל, אם אפשר

להתבטא כך, היה חידת השקט הסור
על לכאורה ראית אותו חסיד שקיע
בתוך שקט מופלא סגור בתוך עצמו,
ואפילו בשהיית מאזין לשפתיו הנעים
בה הפקחית הקולחת לאט ושופעת
אימרות שנונות מתיבלות באביו
הז"ל ודברי צדיקים ואדמו"רים שהיו
כובשים לבבות ומרתקים אותך למד
סיבת חברים זו עמו — היה הרגשה
כאלו אתה בתוך אורה של שקט
מופלא.

אלא שידע עם זה ירגיש גם את
מבט יצירי הפקודות, את חיוכו —
במיוחד כשהיה במצב רוח טוב —
המעינה החדר לתוך תוכן ואינו
מאפשר לך להסתלק ממנו מתוך אר'
שוח רוחנית. משתה, שלא יכלה ל'
הגדיר בדיוק, היה אסוף אותך, אינו
הרגשה של חיוניות של חסיסה, ש'
עולם קרלה מתוך חכמת יצירה הכי
נויה באדם שלפניך.

כך התהלך במחננו הצנוע נחבא על
פי רוב לתוך פנימה, מועיל כאלו
רק מין הכרה של חכמה שקטה
וחוססת. מבלי שהתאונן, מבלי ש'
הראה כל סימנים של אינסת בחיות.
יש שקדורת היתה עילסת את האיש;
היתה מורגשת בו עייפות, אבל אף
פעם לא עז כויו הרגשת וכוונת, זו
שמכבירה לפעמים בפגישת עם כמה
עסקנים ציבוריים או אנשי רוח עיי'
פיה, מזדקנים עמוסי זאנות פרטיות
וציבוריות.

ולפתע — נדרם. חדל לבו מדפוק.
הסתלק לו בשקט עם כל עולמו הכי
כונס, עם כל העשירות הרוחנית ש'
היתה חוססת בו.
חיתה זו הוא עצמו כאלו פתר אי'
הא אימרה שהיה גדול בה תמיד עיד
מימי עלומיו: "לא יאצני מבטן
אמי בסעדה וברעש. לא בביתו כשי'
יצאתי כאיורה שקטה לתוך החיים
הרועשים. ובחודאי כשאעזוב את העיר'
לם הרועש הול זה יבוא מתוך שקט
גמור."

אבל לנו נשאר כחידה, כאשר הי'
האים בתוך ניגונים מופלאים, עם כל
סמטרי השקט בו ראוינוהו שחוק תמיד
היה האדם בסעדה מרנש וחוסס ב'
יותר מתוך פנימיות, וגם חובס.
הוא שוחח תמיד על דברים מורד
אנך אסכל בלשנה ומבחינה או כי
אימרת חסידים. אבל ראיתו היתה
כל חדה, עד שהבנתה בפסיכה עמו
את כל דבר המעורר.

שקט נסער

מית עמיקה היה מנבר תמיד (ונגלה
זאת לפעמים גם בכתב) על הבטייה
של העלאת אנשים קרובים ללב בקר'
כן על מנכת הפעולה הציבורית. כי
מכתבו אלי לפני הרבה שנים בעצם
מאבקו החלוצי רותני: "שאלה זו
אם מותר לו לאדם להקריב את הר'
נולת למען הארץ, שהוא רואה אור'
תו לקדוש, לטהר ולחשוב, הוא ש'
בטרידה אותי ומביאה אותי עד לכדי
ייאוש ולפעמים עד כדי אפסטיה גמור'
הא רואה אתה לפניך הרבה פעמים
אדם מלא אושר, שבע רצון, אולם
אלו יכלת לנתח אותו, את מוחו
ולבו הית מודעזע מעולם של סבל.
כאב וייסורים עד כדי מהנע נפשו."
אבל בכל זאת זה לא היה המובא
הנפשי, את הפתרון לרגשי הנפשה
סוערים והקודרים האלה ראה בהתאכר
צית של עשייה למען קירוב לבבות.
בדיבוב החכרים, בדיבוק חברים ש'
יתודו בצערם אחרי לפני חברה, ש'
ישיתו זאנה שבלב לשם הפעלת בית
יצירה — הוא כותב — ישנה חבר'
דושה לזכרון הנפשי. ושבורה היתה
בפיו אמרתו של הרב ר' אלימלך
מלידונסק: "יש לך הרגזורים רעים —
קח לך חבר טוב וגאון."

כך היה גאון עם עצמו, מהפס את
החבר לצורה ולמדפא וגם מורה הרבה
פעמים ממנו מתוך ראיתו החריפה.
וכך גם פעל בצימרי של העניין הר'
מורה, שהיה שורף לה כאחד שסמכו
ליו עייסתה. ההגדלה הבחירה ביותר
היא, שהיה איש חשבון הנפש יותר
מאשר האיש החלוצי. ושוב, הוא כי
עצמו ממדיר זאת בכתב: "גבין רוא'
שבשעת שמהה מתעוררת בתו עני'
העצבות. כך אכר הפיטן הגרמני:
אי לו לאדם החי בלי חוכן ואשרו
איש שהולך לטות בתוכו."

הלך את דרכו בתוך קיצי ניגודים.
שוב היה את הקרעניות מתנגד ל'
שיטה אידאולוגית בדורה ובחירה
יותר מדי השיטה העקבית לגמרי
היה אומר, עלולה להמס שראה תל'
הביא חורבן יותר מאשר הסטיה. אבל
גיסה זו הכניסה אותו תמיד, לא כי
סיבתם של אחריים, לתוך בדידות
אינמה.

היה חליף אף שהיה ער לפעמים,
מתוך אהבה כמש, שוא את הפילוסוף'
פיה והתפלסף עם עצמו, לענ מתוך
שניות פקחות למתפלספים ולהסטינים
ובעצמו מעיד על עצמו שהוא מלא
סערות נפש, דולה תהומות מתוך חר'
בו ושאנו מוצא מרגוע מחמת הנאר
בן הפנימי, בינו לבין עצמי. היה
מתענע לאותם ימים מאושרים, שב'
הם אדם יהודי היה עוד טמור נפש.
מבלי שנטמא בפיגולים — ביטיו
ממש — לעימת עולם זה של ימנו,
שסופו, רועש וזרף את כל אדם.
מי יודע לאן, והוא קובע שכל אדם
הוא קרבן למציאות נפשית זו. הית
הבן שלא כיוון בכך גם לעצמו?

כך עבר את עולמו, ויש שהיתה
הסערה הפנימית מרימה אותו למעור'
לה היה מסתכל לתוך עולמו של הר'
קבית מתוך חיוניות המבט ושונית
הביטוי. עינים פקחות ולב עשיר

בבית העם

במהדור ההרצאות על ירושל'
צה הערב בשעה 8.30 באולם ב'
עם מר מיכאל אבינוה על: מה
היקפה של ירושלים בימי המל'
באונברסיטה העברית
פרופ' ז. ה. טאנאס, יו"ר ה'
לפיסיקה באוניברסיטה קולומביה
צה הרצאת אורה (אנגלית), היום
5.30 אחרי הצהרים, בבנין מדעי
של האוניברסיטה, אולם הפיסיקה
1. רח' ממילא על: "אונסקופיה
קה וסבנה מוליקולרית."

אזכרה למחנך צבי שחרורי
ביום השבעה למותו תיערך ר'
ב"ב בבית אחיו במקור חיים.
מלברית.

קו שרות לבית העממין
הר-מנחות

קו שרות איטובוסים של "הפק'
הופעל לביחיק הרמנחות. מחלך ו'
מתחיל ועובר ברחובות: ישעיה, מ'
שערים הנבואים, הרב קוק, יפו (ו'
בנין העממיות), רומבה, כנעתי-שאול
מגיע להרמנחות. תורה העירה ו'
מסלול קו מס' 11. השרות מופעל יו
יום. פרס לערבי ימי מנחות, כמא
שערים בשעה 8.20 בבקר ובמנין ה'
מידים בשעה 7.30. תורה מביחיק ב'
שעה 9.30.

כנס גדוד נחמי הפפרות

מחר, עם נחיתת הדוד נחמי הפפר'
דוד לציין בגלפולי בשנת 1916 עם
לביאת בנות הבכירה, ייערך כנס שר'
ההדוד בירושלים והנחה זו פרחים
בבית הקברות הצבאי. באי הכנס יתי'
קבלו על ידי נשיא הסדרה.

תל-אביב

תערוכת עבודות בבית
עצירות מיוחדת

תערוכת עבודות שנפתחה אתמול
אחר הצהרים בבית עצירות מורחל תל-
אביב דרו' ובהוב 16-18, כוללת מוצ'
גים בבשול, אפיה, בלסחת-קבת, תפי'
הה, רקימה, ארנה, קרטונג, עבודות
מתכת, עבודות עץ, עבודות קרמיקה,
גוי וכו'.
התערוכה תנעל ביום ששי הצהרים.
הכניסה חפשיה.

אזכרה ד"ר רמון ז"ל

היום במלאת 5 שנים לפטירתו של
שר החנוך והתרבות דוד רמון ז"ל יע'
לו בשעה 11 לפנה"א, בני משפחתו ו'
מוקדו על קברו בוכרון דעקב.
איטובוס מיוחד מכית המשפחה שוי'
קרן הקימת 15 תל-אביב יצא ב-9.30.
הבוקר.

במנין דוד אדום

הרצאת ה"ר סולוביצקי שהתה

צריכה להתקיים הערב בקורס לאחיות

מוסכנות נחתה.

סניף כבישים

לחלל קנינים יסגר חליה לתנועת

כלי רכב כביש רחוב בילו פנת רח'

החשמונאים.

רח' החשמונאים פנת רח' יהודה הר'
לוי יסגר בליל ה-26.

כן יסגר בחצוני כביש רח' שרתי
ירושלים כמעט כסני רח' הטרד ורח'
עולי ציון ביום 29.4 למשך 3 שב'
עיה.